

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԺՈՒԺԿԱԼ ՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

(Բ. Կիրակի Յիսնակաց)

(Ա. Թեա. Դ. 1-11)

Իրաւամբ Առաքեալը իր մտածումին մէջ այնքան սերտիւ կը միացնէ այս երկու առաքինութիւնները որոնք մարդկային կեանքին եւ բնատրութեան մէջ ալ տնկակից են արդէն իրարու:

Ժուժկալ անձինք միայն աշխատասէր են իսկապէս, վասն զի առաջին հանգրուանը՝ ուր շուայտ եւ ցոփ կենցաղը կ'առաջնորդէ մարդը, ծուլութիւնն է:

Հոգիին ինչպէս եւ մարմինին ոյժը, կ'ըսէ Պոսիւէ, պտուղն է ժուժկալութեան: Անով է որ մարդ իր մէջ կը ստեղծէ պիրկ բայց քաղցր զօրութիւն մը, որով կ'իշխէ հոգիին բոլոր բարի բերումներուն եւ յախումն ու անկարգ հակումներուն վրայ, ու այդպէս տէր կ'ըլլայ իր անձին:

Ինքզինքին տէր է արդարեւ նա՝ միայն, որ կրնայ սանձ դնել իր հանդիմանումն եւ կիրքերուն, եւ չթողուլ որ իր մէջ հոգեկան կեանքը բարձրացնող ազնուագոյն յոյզերը ստորադասուին պղտոր եւ գոնիկ միտումներու: Մին՝ ամենէն կարեւոր յատկանիշներէն, որոնցմով պէտք է - ուշագրաւօրէն զանազանութիւնով հեթանոսականէն - բնորոշուի քրիստոնէին բարոյական կեանքը, պէտք է լինի ոչ միայն այդ վիճակը, իբրեւ կեանքի առհասարակ բնականոն եւ աստուածահաճոյ պայման մը, այլ մանաւանդ այդ ուղղութեամբ օրըստօրէ աւելի յառաջադէմ աստիճանով շեշտուած այն ձգտումը, որ Քրիստոսով մեզի աւանդուած սկզբունքներուն եւ պատուէրներուն խորհրդածութեամբը՝ ամէն

վայրկեան աւելի պայծառօրէն պիտի յիշեցնէ մեզի թէ ի՛նչ է Աստուծոյ կամքը:

Եթէ քրիստոնեան կարենայ այսպէս աննկատ դատումով եւ զգաստ սրտով լսել իր հաւատքին ձայնը, պիտի հասկնայ իսկոյն թէ ընտանեկան բարոյականի ամենէն էական պայմաններէն, անոր ամենէն հիմնական ամբողջութիւններէն մին է սրբութիւնը, ժուժկալութեան ամենէն ողջախոհ ձեւը, որով մարդ կարող կ'ըլլայ ինքզինքը հեռու պահել խառնագնաց գարշութիւններէ, թոյլ չտալով որ իր անձին եւ տան պատիւը արատաւորուի ինկած բարբի տոփոտ թաթաւումներով:

Աստուծոյ ըմբռնումն է ճշմարիտ բարոյականին սկիզբը. այդ է գլխաւոր պատճառը որ բարոյականութենէ զուրկ է կենցաղը հեթանոսաբար ապրողներուն, վասն զի Աստուծոյ նկատմամբ անոնց ունեցած ծանօթութիւնը մոայլ եւ խուլ է ամպի պէս. եւ այդ իսկ պատճառաւ է դարձեալ որ պէտք է բարձր լինի բարոյականը ճշմարիտ քրիստոնեաներուն, որոնց զգացումն ու գիտակցութիւնը այնքան լուսաւորուած են այդ մասին:

Սեռական ցանկութեան անսանձ յաճախանքը ոչ միայն փիզիքապէս եւ հոգեպէս կը քանդէ ենթակային անձը, այլ նաեւ լպիրշ հետամտութիւններով աւերում կը սփռէ դէս ու դէն, կործանելով ուրիշներուն եւս կեանքն ու պատիւը: Անոնք որ այդ ուղղութեան վրայ կը լարեն իրենց կեանքին գիծը, կ'անարգեն ոչ միայն մարդը՝ իրենց անձերուն մէջ, այլ

նոյն ինքն գԱստուած, որ ստեղծած է զմեզ ոչ թէ որպէս զի պղծագործ գառածումներով փայփայեմք հոգւոյն տանարը, որ մեր մարմինն է, այլ որպէս զի ապրինք սրբութեան մէջ, վայելելով արարչութեան խորհուրդին օրհնութիւնը:

Որքան արդար է այս մասին Աստուծոյ կամքը, որուն զգացումն ունինք ամէնքս մեր խղիւն խորը՝ ազդեցութեամբ Ս. Հոգւոյն, նոյնքան խիստ եւ խոր է նաեւ հակառակին համար իր վրէժխնդրութիւնը, որ ինքնին՝ այսինքն բնականօրէն ի յայտ կու գայ յառաջ եկած մարմնական եւ հոգեկան փուլզումներուն մէջ, երբ կ'անտեսենք կամ կ'ոտնակոխենք իր կամքը:

Ըստեցաւ վերեւ թէ ժուժկալ անձինք մանաւանդ աշխատասէր են: Նոյնքան ճիշդ պիտի ըլլար իր շրջեալ ձեւին մէջ կարդալ այս նախադասութիւնը, մտածելու համար թէ աշխատասէր անձերը ամենէն աւելի ընդունակ են ժուժկալ կեանքի: Արդարեւ, ինչպէս ըսուած է, աշխատասիրութիւնը մենէ կը հեռացնէ երեք չարիքներ. ձանձրոյթը, կարօտութիւնը, բայց մանաւանդ մոլութիւնները: Դատարկապորտ մարդը բաց դուռն է, ուր անարգել կը մտնեն չարագործները:

Ոչինչ պէտք է ընդունիլ, հարկ է ստանալ ամէն բան: Նիւթական ինչք, բարոյական յառաջացում, մտաւորական զարգացում, եւ ինչ որ կրնայ առաւելութիւն մը բերել մեզի, այդ ամէնը պէտք է առնենք ճիշդ մը կամ արժէքի մը փոխարինութեամբ միայն: Իսկապէս քրիստոնէական է այս սկզբունքը, որ կնքուած է Առաքելական մեծ պատգամով. «Որ ոչն գործիցէ, կերիցէ մի»: Ով որ իր միտքը կը վարժեցնէ այդ կերպով խորհելու, եւ իր խիղճը՝ չշեղելու բնաւ այս բարոյական ուղղութենէն, շուտով կը վայելէ նիւթական կամ տնտեսական անկախութեան քերկրանքը: Անիկա, ինչ դիրքի վրայ ալ

գտնուի, չարհամարհեր բնաւ, եւ ընդհակառակն պատուաբեր միայն կը նկատէ իրեն համար իր անձնական տփնումներով՝ իր քրտինքին գինովը իր ապրուստը ու հանգիստը շահելու ողջմտութիւնը:

Ու այդպիսիներն են ընդհանրապէս որ կ'աշխատին միշտ գոհ, եւ կ'ապրին երջանիկ, վասն զի հանդարտ է իրենց խղճմտանքը, գոր չվրդովեր ոչ մէկ քիծ կամ խեթ, վասն զի որ եւ է ուրիշէ աւելի իրենք են մանաւանդ որ գիտեն թէ Աստուծոյ օրհնութեան եւ իրենց ջանքին միայն կը պարտին իրենց ստացուածքը, թէ «իրենցն է հացը որ կը խշխշայ իրենց հասկերուն մէջ», ու իրենք չեն երբեք յոյլ ժառանգորդները «մեռելներով աղբուած մեծ դաշտերու»:

Դիտուած է թէ աշխատութեան նկատմամբ այդ պարկեշտ ըմբռնումն ունեցող եւ կեանքի զգացումը երանաւետուած այդ փաղցրութեամբ մաշակող մարդիկ են որ աւելի բարեգութ կը լինին այլոց հանդէպ, քան անոնք որ, դիպուածին այս կամ այն փմայքէն նպաստաւորուած, իրապէս եւ իրաւապէս աւելի պարտաւոր էին թերեւս իրենց բնական ժառանգակիցները նկատելու անկատագիրէն հալածուած դժբախտները:

Այո, որովհետեւ իր անձին հոգեկան եւ մարմնական կառավարութեանը տիրացած եւ այդ կերպով կանոնաւորուած իր իմացական եւ ֆիզիքական ոյժերով բարոյական եւ նիւթական անկախութեան հասած մարդուն սիրտը, զուարթ եւ հզօր, առաքինութեան գանձարան մըն է, ու անոր մէջ ամենէն մեծարժէք գոհարներէն մին՝ ընկերին սէրը, կամ, Առաքելին բառով, Եղբայրասիրութիւնը:

Թ. Ե. Գ.